

«وطن امروز» از کم توجهی به سرمایه گذاری برای ایجاد و توسعه زیرساخت های بخش کشاورزی در بودجه گزارش می دهد

امنیت غذایی با دست خالی؟!

با وجود نیاز ۵۰ هزار میلیارد تومانی برای توسعه بخش کشاورزی، از دهه ۳۰ تاکنون سهم این بخش بیشتر از ۵ درصد نبوده و در بودجه ۱۴۰۴ هم جای سرمایه گذاری در زیرساخت های کشاورزی خالی است

رئیس بنیاد ملی گندم کاران کشور اظهار داشت: سهم بخش کشاورزی در تولید ناخالص ملی بین ۱۵ تا ۱۸ درصد متغیر است اما اعتبارات این بخش در بودجه سالانه و برنامه ۵ ساله هفتم به ۴ درصد نمی رسد. عطاءالله هاشمی افزایش سهم بخش کشاورزی در بودجه را به معنای سرمایه گذاری در زیرساخت ها دانست و تأکید کرد: دولت نباید بخش زیادی از اعتبارات را صرف جبران زیان های شرکت های زیان ده کند، اعتبارات باید برای تأمین ساختارها و زیرساخت های کشاورزی مانند برق، آب، گاز و مکانیزاسیون زمین های کشاورزی صرف شود.

■ سرمایه گذاری در تأمین زیرساخت های اساسی هاشمی گفت: سرمایه گذاری در زیرساخت ها، مهم ترین گام برای رونق بخش کشاورزی است. وی برای مثال به اصلاح الگوی کشت اشاره کرد که ۲ تا ۳ سال پیش رونمایی شده بود اما به دلیل نبود الزامات لازم، اجرا نشده است. هاشمی افزود: هر سال حداقل ۴۰ همت برای اجرای این الگوی کشت نیاز است. هاشمی تأکید کرد: خواسته کشاورزان از توجه به این بخش، پرداخت اعتبارات بلاعوض نیست، بلکه ایجاد ساختارهای علمی، تحقیقاتی و ترویجی، توسعه

آبیاری تحت فشار، اصلاح خاک و پایانه های صادراتی برای محصولات کشاورزی است که دولت موظف به سرمایه گذاری در این زیرساخت ها است. وی تصریح کرد: دولت باید در زیرساخت هایی مانند استحصال آب، تأمین برق و جاده دسترسی به مزارع سرمایه گذاری کند. این اقدامات جزو وظایف دولت است و بیش از ۹۶ درصد سرمایه گذاران کشاورزی بخش خصوصی هستند.

■ خسارت های ناشی از نبود زیرساخت ها هاشمی بیان کرد: کم توجهی به بخش کشاورزی باعث بالا رفتن هزینه تولید و قیمت تمام شده مواد غذایی می شود. به عنوان مثال، کمبود برق باعث قطعی های مکرر و ضرر ۲۵۰ تا ۳۰۰ همت به بخش کشاورزی شده است.

رئیس بنیاد ملی گندم کاران کشور تأکید کرد: کاهش میزان و کیفیت تولید محصولات از دیگر آسیب های کم توجهی به تأمین زیرساخت های کشاورزی است. با توجه به سهم بالای ۲۰ درصدی کشاورزی در اشتغال کشور، لازم است تولید به اندازه ۱۴ درصد از بودجه کشور نقش داشته باشد، در غیر این صورت زیان کشاورزان و مصرف کنندگان از فراهم نبودن زیرساخت ها ادامه خواهد داشت.

تشکیل می دهند. اگر بخشی از این اعتبار صرف بهسازی روش های تولید، بهبود راندمان آب، اصلاح بندها و تحقیقات در بخش کشاورزی و صنایع وابسته می شد، کشاورزی کشور دگرگون می شد. سرمایه گذاری در زیرساخت های کشاورزی علاوه بر ایجاد اشتغال پایدار موجب می شود از ظرفیت های خدادادی کشور نیز بهره برداری بهتری شود.

کشاورزی در تأمین مواد خام برای صنایع پالادستی و تأمین نهاده های دامی برای دامداران نقش موثری دارد، همچنین صادرات این بخش در رشد و توسعه اقتصادی کشور تأثیرگذار است.

به گفته کارشناسان اهمیت بخش کشاورزی در اقتصاد کشور تاحدی است که ۷ قلم از ۱۰ محصول عمده وارداتی با ارزشی حدود ۱۵ میلیارد دلار را محصولات کشاورزی مانند گندم، ذرت، برنج و کنجاله سویا

سهم اندک بخش کشاورزی از لایحه بودجه

کشاورزی توجه داشته باشند. عضو کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس اظهار امیدواری کرد: دولت مردان و نمایندگان مجلس به این نتیجه برسند که این ظلم را اندک اندک و با شیب ملایم برطرف کنند. وی افزود که امیدوار است اعتبارات بخش کشاورزی در لایحه بودجه سال آینده در مجلس اصلاح شود.

جلالی تأکید کرد: بخش کشاورزی بن مایه امنیت غذایی کشور است و باید به آن توجه ویژه ای شود. وی افزود: با اصلاح بودجه و افزایش اعتبارات این بخش، می توان به خودکفایی در کشاورزی دست یافت و از ظرفیت های خدادادی کشور بهره برداری بهتری کرد. این اقدامات می تواند به تقویت و توسعه بخش کشاورزی کشور کمک و امنیت غذایی را تضمین کند.

عضو کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی در گفت و گو با «وطن امروز»، سهم اندک بخش کشاورزی از لایحه بودجه سال آینده را ظلم به این بخش دانست. او اظهار داشت: این ظلم از گذشته های دور در نظام بودجه ریزی کشور وجود داشته و امیدوار است روزی این ظلم برطرف شود، زیرا بن مایه امنیت غذایی کشور بخش کشاورزی است.

محمد جلالی، به دلایل کم توجهی به بخش کشاورزی اشاره کرد و گفت: ممکن است حوزه های دیگر مانند خدمات و صنعت بر این بخش سایه انداخته باشند.

وی افزود: نگاه به بخش کشاورزی توسعه کاریکتوری است، زیرا برخی مسؤولان ممکن است از این بخش برای تأمین زمین یا گردشگری سوءاستفاده کنند و کمتر به روش های خودکفایی در

نگاهی بودجه ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴ در بخش کشاورزی

غلامرضا نوری قزلیچ، وزیر جهاد کشاورزی هفته گذشته اعلام کرد در بودجه ۱۴۰۴ نیز کمک های قابل توجهی برای تولید کنندگان محصولات کشاورزی پیش بینی شده است. این کمک ها شامل ۱۰ تا ۱۲ هزار میلیارد تومان برای بیمه محصولات کشاورزی و اعتبارات حمایتی از صندوق توسعه بخش کشاورزی است.

نگاهی به بودجه ۱۴۰۳ در بخش کشاورزی نشان می دهد اعتبارات پیش بینی شده برای وزارت جهاد کشاورزی و دستگاه های زیرمجموعه آن با افزایش ۴۰ درصدی به ۲۸۲،۱۳۱ میلیارد ریال رسیده است. این رقم نشان دهنده سهم ۳،۱ درصدی دستگاه های اجرایی بخش کشاورزی از کل اعتبارات ملی است.

اهمیت تأمین امنیت غذایی و راهکارهای پیشنهادی

است که محصولاتی مانند هندوانه، پیاز و سیب زمینی بیش از نیاز کشور تولید شده و ناترازی تجاری در بخش کشاورزی را نشان می دهد.

■ چگونه با انکا به بودجه برای امنیت غذایی کشور گام برداریم برای بهبود وضعیت کشاورزی، نیاز به سرمایه گذاری در بهسازی روش های تولید، بهبود راندمان مصرف آب و اصلاح بندها است. تخصیص بودجه مناسب به تحقیقات و توسعه در بخش کشاورزی و صنایع وابسته می تواند کشاورزی کشور را دگرگون کند و علاوه بر ایجاد اشتغال پایدار، از ظرفیت های خدادادی کشور بهره برداری بهتری داشته باشد.

پیمان فلسفی، نایب رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس در گفت و گو با «وطن امروز» با اشاره به اهمیت بخش کشاورزی در اقتصاد ایران گفت: این بخش در سال ۱۴۰۲، ۸،۳ درصد از تولید ناخالص داخلی و ۱۴،۴ درصد از اشتغال کشور را تأمین کرده است. وی افزود: برای اجرای سیاست های الگوی کشت به ۴۰ تا ۵۰ هزار میلیارد تومان بودجه نیاز است اما سهم کشاورزی از بودجه سال ۱۴۰۲ تنها ۳ درصد بوده و سرمایه گذاری در این بخش نیز از دهه ۳۰ بیشتر از ۵ درصد نبوده است.

فلسفی تأکید کرد که تأمین امنیت غذایی رسالت اصلی بخش کشاورزی است و وابستگی به واردات این امنیت را تحت تأثیر قرار داده است. واردات ۱۵ میلیارد دلاری محصولات کشاورزی نشان دهنده نیاز به تغییر شرایط است.

وی به تجربه های موفق کشورهای مانند برزیل اشاره کرد که ۴۰ سال پیش واردکننده گوشت بودند و اکنون بزرگ ترین صادرکننده گوشت جهان شده اند. در ایران، واردات گندم در سال گذشته متوقف شد و به خودکفایی رسیدیم اما واردات نهاده های دامی افزایش یافت و از ۱۸،۱ به ۴۱،۱ درصد رسید. این در حالی

حمایت کشورهای پیشرفته از کشاورزی

امنیت غذایی، برای حضور در بازارهای جهانی نیز اهمیت دارد. وی تأکید کرد نباید سرمایه گذاری در بخش کشاورزی را هزینه به شمار آورد. وی افزود: در برنامه های کشورهای پیشرفته، حمایت از بخش کشاورزی به عنوان سرمایه گذاری محسوب می شود. به عنوان مثال، با سیاست نادرستی که وزارت جهاد کشاورزی در پیش گرفته است، اکنون ۹۰ درصد روغن کشور وارد می شود.

عبدالمجید شیخی، کارشناس اقتصادی درباره اهمیت سرمایه گذاری در بخش کشاورزی به «وطن امروز» گفت: بیش از ۹۹ درصد فعالان بخش کشاورزی خصوصی هستند و دولت سهم مستقیمی در این بخش ندارد. او اشاره کرد: در دهه های گذشته، تأکید قانون گذار بر توسعه کشاورزی در برنامه های اول تا سوم توسعه بود اما از برنامه چهارم به بعد این موضوع فراموش شده است.

شیخی برنامه ریزی نادرست برای کشت زراعی دانه های روغنی را یکی از مشکلات موجود دانست و پیشنهاد کرد به جای استفاده از زمین های زراعی و مصرف آب برای کشت دانه های روغنی، به سمت محصولات درختی مانند زیتون برویم که نیاز به زمین مسطح و آب فراوان ندارند.

شیخی تأکید کرد: امنیت غذایی به اندازه ای مهم است که آن را رکن اصلی امنیت ملی می دانند. وی افزود: غفلت مسؤولان از اهمیت امنیت غذایی، به استفاده بی رویه از آفت کش ها و تغییر کاربری اراضی زراعی منجر شده است. سهم اندک بخش کشاورزی از بودجه های سالانه نیز نشانه دیگری از بی توجهی به این بخش است.

وی به مشکلات مالی کشاورزان برای سرمایه گذاری در زیرساخت ها اشاره کرد و توضیح داد که تأسیس تشکلهای اقتصادی جدید در نظام بازار جزو وظایف حاکمیت است. وی گفت: برای تأمین امنیت غذایی و تولید مواد غذایی ضروری، باید وظایف دولت در این بخش مورد بازنگری قرار گیرد. تعریف چشم اندازهایی همچون خودکفایی ۹۰ درصدی در تولید محصولات اساسی و خوداتکایی ۴۰ درصدی دانه های روغنی نیازمند برنامه ریزی مدون و الزاماتی است که با سهم ۳ درصدی در بودجه سالانه نمی توان به آن دست یافت، لذا نیاز به توجه ویژه و سرمایه گذاری بیشتر در بخش کشاورزی ضروری است.

شیخی تصریح کرد در کشورهای پیشرفته، با پرداخت یارانه های قابل توجه، از بخش کشاورزی حمایت می شود. وی با اشاره به اختلاف بین اروپا و آمریکا بر سر یارانه های کشاورزی گفت: کشورهای این ۲ قاره هنوز در سازمان تجارت جهانی به توافق نرسیده اند زیرا اروپایی ها حاضر به کاهش یارانه ها نشده اند.

■ قیمت خرید تضمینی گندم وی با انتقاد از پایین بودن قیمت خرید تضمینی گندم یادآور شد کشورهای صادرکننده گندم با پرداخت یارانه، هزینه های تولید را کاهش می دهند. شیخی افزود: افزایش تولید محصولات غذایی علاوه بر ایجاد

اهمیت سرشماری عمومی کشاورزی بر معیشت کشاورزان

پورمحمدی بیان کرد: مأموران سرشماری از طرف مرکز آمار تنها برای دریافت اطلاعات دقیق به کشاورزان مراجعه می کنند و در نتیجه این سرشماری، دولت می تواند خدمات بهینه و بهنگام به کشاورزان ارائه دهد. پورمحمدی اضافه کرد: با اجرای این سرشماری، مشکلات اراضی کشاورزی و باغات کشور شناسایی می شود. میزان خوراک دام در دامداری های کشور و میزان تولید محصولات کشاورزی نیز مشخص می شود تا مازاد محصولات با بهترین شیوه به کشورهای دیگر صادر شود.

حمید پورمحمدی، رئیس سازمان برنامه و بودجه بر اهمیت سرشماری عمومی کشاورزی تأکید می کند. وی می گوید اطلاعات جمع آوری شده از سراسر کشور برای برنامه ریزی، سیاست گذاری و اجرای مطلوب در دست مسؤولان قرار می گیرد.

پورمحمدی با اشاره به جمعیت ۴ میلیون بهره برداران کشاورزی در کشور توضیح می دهد: معیشت، اقتصاد و زندگی کشاورزان به اطلاعات این سرشماری وابسته است. کشاورزان برای فعالیت های خود نیاز به کود، بذر و سم دارند و این نیازها باید به دقت مشخص شود تا دولت بتواند برنامه ریزی مناسبی انجام دهد.

■ پاسخ به شبهات درباره اطلاعات سرشماری در همین ارتباط غلامرضا گوهرزی، رئیس مرکز آمار ایران اطمینان می دهد که اطلاعات دریافتی از افراد کاملاً محرمانه خواهد بود و نتایج نهایی سرشماری تنها به دستگاه های دولتی برای برنامه ریزی صحیح در حوزه کشاورزی اعلام خواهد شد. وی تأکید کرد هیچ نگرانی درباره شبهات مطرح شده وجود ندارد.

به این ترتیب، سرشماری کشاورزی به عنوان ابزاری اساسی برای بهبود شرایط کشاورزان و ارتقای کیفیت برنامه ریزی های دولتی در این حوزه تلقی می شود.

■ تأثیر اطلاعات دقیق بر درآمد کشاورزان پورمحمدی تأکید می کند که شناسایی نیازهای کشاورزان اهمیت اساسی دارد. همکاران در مرکز آمار ایران باید اطلاعات دقیق را از سرشماری کشاورزی دریافت کنند تا بتوان از این اطلاعات برای شناسایی آسیب ها و آفات استفاده کرد.

وی افزود: در نتیجه آسیب هایی که به کشاورزان وارد می شود، درآمدشان بشدت تحت تأثیر قرار می گیرد. اگر اطلاعات دریافتی دقیق باشد، می توان از قبل برنامه ریزی کرد و روندها را مشخص کرد.

تحولات سریع بخش کشاورزی و لزوم دسترسی به آمار جدید

و بهنگام در سطح آبادی ها و شهرها است که این اطلاعات فقط از طریق سرشماری عمومی قابل دسترسی است.

بر اساس آخرین سرشماری که سال ۱۳۹۳ اجرا شد، بیش از ۴ میلیون بهره بردار کشاورزی در کشور وجود دارد که ۹۰ درصد آنها در مناطق روستایی هستند. تاکنون ۵ مرحله سرشماری کشاورزی در ایران انجام شده است که نتایج آنها در سطح کوچک ترین واحدهای جغرافیایی منتشر شده است.

با توجه به تحولات سریع بخش کشاورزی و فاصله گرفتن از آخرین سرشماری، اجرای سرشماری از سال ۱۴۰۳ ضروری است. اجرای این سرشماری مطابق با ماده ۳ قانون مرکز آمار ایران و ماده ۱۰ قانون احکام دائمی برنامه توسعه کشور برای حفظ سری زمانی آمارهای بخش کشاورزی و بهنگام سازی اطلاعات بهره برداران ضروری است. سرشماری کشاورزی ۱۴۰۳ اطلاعاتی مهم از فعالیت های کشاورزی کشور در سطح کوچک ترین واحد جغرافیایی ارائه می دهد که تنها با اجرای سرشماری قابل دستیابی است.

سرشماری عمومی کشاورزی هر ۱۰ سال یک بار به منظور تهیه آمار و اطلاعات جدید از کشاورزان انجام می شود. این اطلاعات برای برنامه ریزی و تصمیم گیری های کلان در حوزه کشاورزی بسیار مهم است و در تأمین امنیت غذایی و حفظ منافع ملی کشور نقش دارد.

این سرشماری برای گردآوری اطلاعات از فعالیت های مختلف کشاورزی در بخش های زراعی، باغی، دام، طیور و آبزیان از بهره برداران کشاورزی انجام می شود. این پروژه به عنوان دومین طرح آماری بزرگ کشور پس از سرشماری نفوس و مسکن و مهم ترین فعالیت آماری بخش کشاورزی شناخته می شود.

اطلاعات حاصل از این سرشماری، نیازهای چارچوبی و آمار پایه این بخش را در سطح کوچک ترین واحد جغرافیایی تأمین می کند و برای مرکز آمار ایران، وزارت جهاد کشاورزی، سازمان های متولی تنظیم بازار، برنامه ریزان و پژوهشگران مورد استفاده قرار می گیرد. برای برنامه ریزی درست در بخش کشاورزی، نیاز به اطلاعات دقیق

